Ao. 1809. No. 53.

OMMELANDER COURANT.

Dingsdag den 4 van Hooimaand.

LAND-DROST-AMBT VAN GRONINGEN.

DE LAND-DROST in het DEPARTEMENT GRONINGEN *doet te weten:*

Dat dezelve, gemformeerd zynde; dat het onderhanden zynde Algemeene Reglement nopens de wyze van invordering der Schoolgelden en Schoolbehoeften over het geheele Ryk, nog niet spoedig zal worden geïntroduceerd, en voorts in aanmerking nemende de meenigvuldige klagten, remonstrantien, en zwarigheden, welke den Land-Drost tegen het *Reglement omtrent de Regeling der Schoolgelden ten platten Lande in dit Departement*, uitmakende het tweede gedeelte van des Land-Drosts kennisgeving, gearresteerd den 20 van Wintermaand 1808, worden ingediend en gebleken zyn, te bestaan, nogtig benoodzaakt heeft, het evengemeld Reglement, in afwachting van een Algemeen Reglement ter dezer zake, met den laatsten dezer lopende maand wederom intetrekken en te stellen buiten effect, gelyk geschiedt by dezen; blyvende nier te min het eerste gedeelte van de voorschreevene kennisgeving, waarby is gearresteerd *eene byzondere Schoolorde voor de Scholen ten platten Lande*, in kracht en werking.

En zal deze op de gewone plaatsen in dit Departement worden gepubliceerd en geaffigeerd, en voorts van de Predikstoelen der onderscheidene Godsdienstige Gezindheden te Lande worden afgelezen.

GRONINGEN den 27 van Zomermaand 1809.

De Land-Drost voornoemd.

H. L. WICHERS.

FRANKRYK.

PARYS *den 27 van Zomermaand.* Men ziet hier weder twee nieuwe bulletins. Het 19de, gedateerd Weenen den 16 dezer, is van den volgenden inhoud:

„ De verjaring van den slag van Marengo is door de overwinning van Raab gevierd gewoden, welke de regter vleugel des legers, door den Onder-Koning aangevoerd, op de vereenigde corpsen van den aartshertog Jan en den aartshertog Palatyn, behaald heeft. Sedert den slag van de Piave, heeft de Onder-Koning den aartshertog Jan op de hielen gevolgd. Het Oostenryksch leger hoopte zich aan de oorsprongen van de Raab, tusschen Saint Gothard en Corhmond, te kantonneeren."

„ Den 5 van Bomermaand vertrok de Oflder-Koning van Neustadt, en bragt zyn hoofdkwartier naar Oedenburg in Hongarye over."

„ Den 7 vervolgde hy zyne beweging op Jansen te Gute aan. De generaal Lauriston, met zyn observatie corps, voegde zich wederom by hem, aan zynen linker vleugel"

„ Den 8 overweldigde de generaal Montbrun, met zyne afdeeling ligt paardevolk, den overtogt van de Raabnitz, by Sovenyhage; wierp 300 ruiters van de Hongaarsche volks wapening overhoop, en drong hen op Raab terug."

„ Den 9 begaf zich de Onder-Koning naar Sarvar. De ruitery van den generaal Grouchy ontmoette de vyandelyke achterhoede te Vasoar, en maakte eenige krygsgevangenen."

„ Den 10 kwam de generaal Macdonald, van Gratz komende, te Cormond aan."

„ Den 11 ontmoette de divisie-generaal Grenier, te Karakau, eene kolom vyandelyke flankeurs, die de brug verdedigde, en trok de rivier vechtenderhand over. De generaal Debroc heeft, met het 9de regiment husaren, een schoonen aanval gedaan op een battaillon van 400 man, waarvan er 300 zyn krygsgevangen gemaakt."

„ Den 12 deboucheerde het leger over de brug van Mérse op Papa. De Onder-Koning ontdekte van eene hoogte het geheel vyandelyk leger in slagorde. De divisie-generaal Montbrun, generaal der ruitery, een officier van eene groote verwachting, deboucheerde in de vlakte, tastte de vyandelyke ruitery aan, en wierp ze overhoop, na verscheidene juiste en vinnige manœevres gemaakt te hebben. De vyand had reeds zynen aftogt begonnen. De Onder-Koning bragt den nacht te Papa door."

„ Den 13, des morgens ten vyf uren, ging het leger op marsch, om zich naar Raab te bevgeen. Onze ruitery en de Oostenryksche ruitery vertoonden zich aan het dorp Szanak. De vyand werd overhoop geworpen, en men maakte 400 krygsgevangenen op hem."

„ De aartshertog Jan, zyne vereeniging met den aartshertog Palatyn by Raab bewerkstelligd hebbende, vatte post op de schoone hoogten, met den regter vleugel leunende tegen Raab, eene versterkte stad, en met den linker vleugel den weg van Comorn dekkende, eene andere sterke stad van Hongarye."

„ Den 14, des morgens te 11 uren, schaarde de Onder-Koning zyn leger in slag-orde, en taste met 35,000 man een aantal van 50,000 aan. De drift onzer troepen is nog vermeerderd geworden, door het aandenken aan de gedenkwaardige overwinning, die dezen dag doorluchtig gemaakt heeft. Alle de soldaten heften vreugde-kreten aan, op het gezigt des vyandelyken legers, dat in drie linien geschaard was, en bestond uit 20 á 25,000 man, de overblyfselen diens trotschen legers van Italie, hetwelk nog korts meende meester te zyn van die geheele landstreek; uit 10 000 man, gekommandeerd door den generaal Haddick, en gevormd uit de reserven van de sterke plaatsen van Hongarye: uit 5 á 6000 man, zamengesteld uit de hereenigde overblyffelen van het corps van Jellachich en andere kolonnen van Tyrol, door de berg-engten van Karinthie aan de bewegingen des legers ontsnapt, en, eindelyk, uit 12 á 15,000 man Hongaarsche volks-wapening, zoo paard- als voetvolk."

„ De Onder-Koning plaatste zyn leger; de ruitery van den generaal Montbrun, de brigade van den generaal Colbert en de kavallerie van den generaal Grouchy, aan zynen regter vleugel; het corps van den generaal Grenier, twee echelons vormende, waarvan de afdeeling van den generaal Seras de regter echelon voorwaarts uitmaakte; eene Italiaansche afdeeling, gekommandeerd door den generaal Baraguay d'Hilliers, de derde echelon vormende, en de afdeeling van den generaal Method in reserve. De generaal Lauriston makte met zyn observatie corps, ondersteund door den generaal Sahuc, den uitersten linker vleugel uit, en hield de stad Raab in [illegible] nog."

„ Des namiddags om 2 uuren, nam de kanonnade een aanvang. Ten 3 uren maakten de eerste, tweede en derde echelons aan den slag. De fusillade werd levendig; de eerste linie des vyands werd overhoop geworpen, maar de tweede linie wederstond een oogenblik de overschrokkenheid van ons eerste echelon, hetwelk dadelyk versterkt werd, en den vyand overhoop wierp. Toen vertoonde zich de reserve des vyands. De Onder-Koning, welke alle de bewegingen des vyands volgde, maakte van zynen kant met zyne reserve: de schoone stelling des vyands werd bemagtigd, en ten vier uren was de overwinning beslist."

„ De vyand, in volslagen wanorde zynde, zou zich moeijelyk hebben kunnen verzamelen, indien niet eene engte de bewegingen onzer kavallerie had in den weg gestaan. Drie duizend krygsgevangenen, 6 stukken geschut en 4 vaandels, zyn de zegeteekenen van dezen dag. De vyand heeft 3000 dooden op het slagveld gelaten, waar onder men eenen generaal-majoor heeft gevonden. Ons verlies bedraagt 900 man, zoo dooden als gekwetsten. Onder de eersten bevindt zich de kolonel Thierry, van het 25ste regiment linie infanterie, en onder de laatsten de brigade-generaal Falentin en de kolonel Export. Enz. enz."

Het zoste bulletin, uit Weenen den 20 ll. gedagteekend luidt hoofdzakelyk aldus:

„ Toen het berigt van de victorie van Raab te Buda aankwam, vertrok de Keizerin dadelyk met al wat tot de regering behoorde, van daar. De vyandelyke armée is den 15 en 16 vervolgd geworden. Dezelve passeerden den Donau, over de brug van Comorn."

„ De stad Raab is ingesloten. Men hoopt binnen kort meester van deze gewigtige plaats te zyn. Men heeft in de voorsteden aanmerkelyke magazynen gevonden. Het geretrancheerde camp van Raab, 't welk 100,000 man konde bevatten, is door onze troepen genomen. De colonne, welke hetzelve bezetten moest, was daar van afgesneden."

DUITSCHLAND.

AUGSBURG *den 19 van Zomermaand.* Volgens berigten van Weenen, van den 16 dezer, was alles op dit tydstip langs den Donau, in volle rust. De Oostenrykers houden zich onbewegelyk op den linker-oever, en men gelooft, dat, om met voordeel eene groote onderneming te doen, de Franschen de aankomst van het Russisch leger, dat uit 60,000 man bestaat, zullen afwachten; hetwelk prins Karel noodzaken zal, een gedeelte van zyn magt naar Moravie af te zenden.

LUDWIGSBURG *den 20 van Zomermaand.* De heer Oudinot, eerste page van Z. Maj. den Keizer der Franschen, is dezen namiddag alhier aangekomen, en heeft aan Z. Maj. de bevestiging gebragt van de schitterende overwinning, den 14. by Raab, in Hongarye, door het leger van den Onder-Koning van Italie, op de vereenigde legers van den aartshertog Jan en van den aartshertog Palatyn, behaald. De nederlaag van het Oostenryksch leger is volkomen: hetzelve is op Comorn teruggeweken: het overwinnend leger volgt het op het spoor. Raab zelve (stad en vesting met 12,850 inwoners), heeft zich den 15den aan de Fransche troepen overgegeven, en de Onder Koning heeft er zyn hoofdkwartier gevestigd. Er is tusschen de beide hoofd-armeen niets van aanbelang voorgevallen.

FRANKFORT *den 29 van Zomermaand.* Men weet nu met zekerheid, dat het, in Saxen gevallene, Oostenrykische corps slechts uit 10,000 man bestaat, zynde voor het grootste gedeelte slecht georganiseerde landweer-troepen. Het is de gewezene keurvorst van Hessen, die zich, onder den naam van generaal Am-Ende (zie onze voorige van den 27 ll.), aan het hoofd van dat corps bevindt.

WÜRZBURG *den 21 van Zomermaand.* De Oostenrykersche troepen, die op Schweinfurt gemarcheerd waren, zyn den 18 weder terug getrokken; zy waren voornemens om langs het gebergte tot Smalkalden voort te dringen, toen zy bevel bekwamen, om weder naar het Bayreutsche te marcheren.

Men schat het leger van Hollandsche en Westfaalsche troepen, waar over de Koning van Westfalen het bevel op zich genomen heeft, op 14,000 man. Men verwachtte by hetzelve nog een deel Hollanders van de zyde van Magdenburg, en sedert waren er nog eenige eskadrons van de Westfaalsche garde en eenige Beyersche troepen bygekomen. Gisteren was hunne positie by Kindelbruck op den weg van Naumburg aan de eene zyde, en Weimar naar de andere. Zoo verre men vernam, waren er stroop-partyen van de Oostenrykers tot by Naumburg geweest.

LEIPZIG *den 23 van Zomermaand.* De twee Oostenrykersche colonnen, die gister in deze stad en diens omtrek zyn aangekomen, en die eerst, vry wat overdreven, op 15000 man werden begroot, bestaan slechts uit 8000 manschappen. De eerste colonne wordt door den hertog van Brunswyk-Oels gekommandeert. Het eene gedeelte der troepen is by de burgers ingekwartierd; voor de overigen, zyn, op de markt, bivouac's opgeslagen. Na het eerste allarm, is de rust hier volkomen hersteld. Eene afdeling Oostenrykische troepen heeft zich op Naumburg gerigt.

HOLLAND.

AMSTERDAM *den 28 van Zomermaand.* By besluit van Z. Maj., van den 17den dezer, is de generaal-majoor Roest van Alkemade benoemd tot groot-marschalk van het paleis.

Voords heeft Z. Maj. wederverscheidene benoemingen gedaan, en onder anderen aangesteld tot zylvest voor de Scheenda, met Nieuw-Schee da gecombineerd, Hemme Reints, in plaats van L. Eggers, overleden; tot zylvest van Oud-Termunten, Jans Arends, te Termunten, in plaats van R. Aisjes, overleden; tot provisionele voogt van de [illegible]ssery van Germaringe, de zyligter Kiender Meima, woonende te Garnwirsen.

Met permissie van het GEMEENTE-BESTUUR, gemonteerde ZWEEP, waar op alle Paarden zullen worden gebragt op den 8 van Hooimaand 1809, 's namiddags te 2 uuren, en die tot genoegen der Keurmeesters zyn.

Met permissie van het GEMEENTE-BESTUUR te LOPPERSUM, gedenkt de Kasteleinsche ANTJE HINDERKS, in de Herberg *de Toorn*, op 't Zandt, (zonder inlage van Penningen) te laten Verhanddraven: Een met ZILVER gemonteerde ZWEEP, waar op alle Paarden zullen worden toegelaten, die tot genoegen der Keurmeesters zyn. Den extra fraaije met ZILVER gemonteerde ZWEEP, gedenkt de Kasteleinsche ANTJE HINDERKS, in de Herberg *de Toorn*, op 't Zandt, (zonder inlage van Penningen) te laten Verhanddraven: Een met ZILVER gemonteerde ZWEEP, waar op alle Paarden zullen worden toegelaten, die tot genoegen der Keurmeesters zyn. Een extra fraaije met ZILVER gemonteerde ZWEEP, gedenkt de Kasteleinsche ANTJE HINDERKS, in de Herberg *de Toorn*, op 't Zandt, (zonder inlage van Penningen) te laten Verhanddraven: Een met ZILVER gemonteerde ZWEEP, waar op alle Paarden zullen worden toegelaten, die tot genoegen der Keurmeesters zyn. Een extra fraaije met ZILVER gemonteerde ZWEEP, gedenkt de Kasteleinsche ANTJE HINDERKS, in de Herberg *de Toorn*, op 't Zandt, (zonder inlage van Penningen) te laten Verhanddraven: Een met ZILVER gemonteerde ZWEEP, waar op alle Paarden zullen worden toegelaten, die tot genoegen der Keurmeesters zyn.

Met permissie van het GEMEENTE-BESTUUR

TWEEDE VERVOLG en SLOT der OORLOGS-VERKLARING van Z. Maj. den Keizer van OOSTENRYK (zie de COMMEL. COURANT van den 20 en 30 ll.).

„ Deze toeſtand moest echter ernſtige bedenkingen doen ontſtaan. Men had de ondervinding van twee jaren, die op het Presburger tractaat gevolgd waren, te baat, en de Keizer van Oostenryk moest eindelyk overtuigd worden, dat het gedrag vol achting en toegeevendheid, door hem ter daartoe jegens Z. Maj. den Keizer der Franſchen betoond, niet genoegzaam was, om hem de rust, het eenige beginſel van alle zyne ſtappen, het eenige voorwerp zyner wenſchen, te doen verlangen. Z. Maj. had bovendien het bewys, dat elke opöffering, waartoe zyne vredelievendheid en zyne zucht voor 't geluk zyner onderdanen, hem hadden doen beſluiten, van den kant van het kabinet der Tuilleriën geen ander gevolg ontmoet had dan nieuwe, telkens hardere, eiſchen, en nieuwe, altyd verderflyker aanmatigingen. Hoogstdezelve zag dus met verdriet, dat hy, zelfs met het tot daartoe gevolgde ſystema getrouw te blyven, egter in 't vervolg de veiligheid en behoudenis zyner ſtaten niet kon vinden, dan in een wys en gematigd gebruik der verdedigings-middelen, hem door de verkleefdheid zyner onderdanen, en de vaderlandsliefde der provintiën van zyn Ryk aangeboden (9)."

„ Het was deze overtuiging, geboren uit den wensch naar, en de behoefte van vrede (10), die den Keizer bepaalde om, in het binnenſte der monarchie, de inrigtingen en maatregelen ter bewerktuiging te gelasten, welke Z. Maj. van dien aart keurde, dat zy 's lands verdediging zouden verzekeren. Die binnenlandſche inrigtingen zyn bekend; zy dragen den ſtempel hunner blootelyk verdedigende bedoeling, en hunner louter vreedzame ſtrekking, zoo lang Oostenryk door geenen buitenlandſchen aanval zou bedreigd worden. De Keizer meende zich dus te mogen vleijen, dat zyne maatregelen de yverzugt van niet éene Mogendheid zouden opwekken, welke niet reeds vyandelyke oogmerken of plans van aanval tegen hem koeſterde (11)."

„ Het vooruitzigt van Z. Maj. werd weldra gebillykt; want nauwelyks hield Hoogstdezelve zich met de eerſte organiſatie dier binnenlandſche inrigtingen bezig, of nieuwe ontſtandigheden toonden hem daarvan de dringende noodzaaklykheid. Het was in de daad tenzelfde tyde, dat het kabinet der Tuilleriën te Weenen inboezemingen deed ſtrekkende om Z. Maj. in ontwerpen te wikkelen tegen een naburigen ſtaat, wiens behoud een gedeelte van zyn ſtaatkundig ſtelſel uitmaakt (12); ontwerpen, die, door de krygsmagt van Oostenryk op een afgelegen gedeelte zyner grenzen bezig te houden, deszelfs Duitſche provintiën zonder verdediging zouden gelaten, en alle wegen en punten der monarchie voor de Franſche legers zouden geöpend hebben. Ook in denzelfden tyd toonde het voorbeeld van een Vorst, die nabuur en bondgenoot van Frankryk was, en als een ſlagtöffer zyner vriendſchap, en van zyn vertrouwen op Z. Maj. den Keizer der Franſchen viel, aan Oostenryk het lot, 't welk het mede te wagten ſtond, zoo het niet voortaan, tegen alle buitenlandſche gevaren, den waarborg van zyn ſtaatkundig beſtaan in zich zelve zogt."

„ Men kon zich by geene mogelykheid meer misleiden, omtrent de zekerheid der gevaren (13). Hoe meer de *verdedigende maatregelen* van Oostenryk geſchikt waren, om den vrede te behouden, des te meer redenen vond het kabinet der Tuilleriën, om zich daar over te beklagen (14). Het had zich tot daartoe ten minſten onthouden, van openlyk aanvallende oogmerken te doen blyken; maar toen het zag dat de aanval door uitſtel moeilyker zou worden, nam het aanſtonds dien toon aan. Eene nota, door den minister van buitenlandſche betrekkingen, den 30 van Hooimaand 1808, van Bordeaux aan den ambasſadeur graaf van Metternich te Parys geadresſeerd, bevat de uitdruklyke verklaring „ „ Dat, wanneer Z. Keiz. en Koningl. Apostoliſche Maj. geene maatregelen in een geheel tegenovergeſtelden zin nam de oorlog onvermydelyk werd." " Deze bedreiging werd ſpoedig door de uitwerking gevolgd, en op die verklaring volgde tevens de last, aan alle Vorsten van het Rhynverbond gegeven, om in een zeer kort tydbeſtek hunne contingenten byeen te brengen, en bewegingen van Franſche troepen in Silesiën en langs de Elbe."

„ De oorlog ſtond dus te beginnen, maar niets had daartoe van de Oostenryksche zyde uitgedaagd. Het was zelfs onmogelyk dien oorlog te ontwyken, want by die verklaring van den 30 van Hooimaand, liet het kabinet der Tuilleriën de Keizer ſlechts de keuze, tuſſchen den oorlog, of eene verklaring, waar by Z. Maj. voor altyd afſtand zou doen van alle mogelykheid van verdediging, tegen eenigen uitheemſchen aanval, en zyne getrouwe onderdanen, aan het toeval der goed- of kwaadwilligheid zyner naburen, zou overlaten."

„ Zoo ten zelfden tyde door onverwagte gebeurenisſen een groot gedeelte der krygsmagt van Z. Maj. Keizer Napoleon, naar het uiterſte van Europa werd geroepen, zoo het kabinet der Tuilleriën in die gebeurenisſen redenen vond, om niet op ſtaanden voet de vyandelykheden te doen uitbarſten, om aan de troepen der confœderatie eene minder ineéngedrongen ſtelling te doen nemen, en de uitvoering der eiſchen, in de verklaring van den 30 van Hooimaand gedaan, opteſchorten, zoo waren alle die uitſtellen blootlyk aan het toeval der omſtandigheden te danken (15); de verklaring bleef daarom niet te min in wezen. De oorlog, reeds zeker en verklaard, was ſlechts opgeſchort, en de Keizer zag zich dus door den ſtrengſten pligt gedwongen, niet alleen om de middelen tot verdediging, die hy gelast had voorttezetten, maar van toen af alle zyne middelen tegen eenen ſpoedigen inval van vreemde troepen byeen te trekken."

„ Het kabinet der Tuilleriën van zynen kant in deszelfs ontwerpen volhardende, daar de verklaring van den 30 van Hooimaand niet herroepen was, en alleén genoodzaakt om den aanval op Oostenryk uitteſtellen, werd daar door ſlechts te yveriger in het toebereiden der wapenen, die het tegen Oostenryk bezigen wilde. De reis van Z. Maj. Keizer Napoleon naar Duitſchland, en deszelfs verblyf te Erfurt hadden voornamelyk ten doel, hetzelve nieuwe vyanden, en eenen nieuwen eisch te berokkenen; die namelyk van de onmiddelyke erkenning van den broeder Z. Maj. des Franſchen Keizers, als Koning van Spanje, werd geöpperd om de zwarigheden van het Weener hof te vermeerderen. Uit gunst voor deze erkentenis, beloofde Keizer Napoleon zyne troepen uit Pruisisch Silesiën wegtenemen, en die naar de Elbe te verplaatſen: maar deze maatregel lag reeds in zyne militaire ontwerpen; zy veranderde een der punten van aanval, zonder het gevaar daar van weg te nemen (16)."

„ Van dit oogenblik af zyn de uitſtellen van den aanval zoo zeer verkort, als de omſtandigheden immer gehengden. Nauwelyks was het de Keizer Napoleon gelukt, zyn broeder weder in Madrid te brengen, en zich meester te maken van de noordelyke kusten van Spanje, of hy ſprak uit zyn hoofdkwartier te Valladolid den oorlog uit."

„ Het Franſch ministerie begeerde zelfs niet eens eene opheldering van het Weener hof. Er was in de daad geene reden, om die te vragen. De verdedigings-middelen van Oostenryk, hoewel gedurende den winter vervolgd, en met yver doorgezet, bepaalden zich tot hetgeen de beſcherming des lands vereiscbt, en waren zelfs niet vatbaar voor eene verſchillende uitlegging; maar het kabinet der Tuilleriën had zyne oogmerken te lang doorgedacht, om die te verklaren. Eene circulaire geſchreven uit Valladolid, gelastte dus de Vorsten van Rhyn-confœderatie, om hunne contingenten over compleet byeen te trekken; de troepen, die in Frankryk lagen, of daar Spanje op marsch waren, werden naar den Rhyn en naar Duitschland gezonden, de opschryvelingen werden gerekten, om de wapening tegen Oostenryk te voltooijen, en alle deze vyandelyke maatregelen zyn nog verhaast, door de wederkomst van Z. Maj. den Keizer der Franſchen in zyne hoofdſtad. In een woord, elke dag heeft aan het Weener hof tyding gebragt, en brengt die nog, van de genomene ſchikkingen tot den beſlooten aanval op hetzelve (17)."

„ Ter zelfder tyd gaf men het ſein aan de dagbladſchryvers, om Frankryk en Duitschland te overſtroomen, met de haatelykſte en laſterlykſte artikelen tegen den Keizer, tegen zyne doorluchtige familie, tegen de Oostenryksche natie; deze artikelen, uit de Paryſche drukperſſen gekomen, leggen geheel onverbloemd het oogmerk aan den dag, om het volksgevoelen in Oostenryk te misleiden, en aan het volk deszelfs vertrouwen op de regeering te doen verliezen. Men predikt daarin openlyk ongehoorzaamheid aan de wetten, en oproer, en men wilde dus den oorlog met de wapenen gevoerd, voorbereiden door de ontbinding aller zedelyk banden, die onderdanen aan hunne Vorsten hechten (18)."

„ En echter is het in dezen ſtaat van zaken, dat het kabinet der Tuilleriën nog de volgende taal voert, (niet tot Oostenryk, maar tot Frankryk en de buitenlandſche Hoven): *Wat begeert Oostenryk? waarom wapent het zich? Frankryk eischt niets van hetzelve, en wil op nieuws de rust van het vaste land niet ſtooren*"

„ Het Weener hof aarzelt niet, op deze vragen te antwoorden, ſchoon niet aan hetzelve gelijk, en het zal in dat antwoord dezelfde opregtheid, denzelfden gematigden geest, dezelfde vreedzame gezindheden ten toon ſpreijen, waar van het, in de drie jaren na het Presburger tractaat, aan het Franſch Keizerlyk hof onophoudelyk bewyzen gegeven heeft."

„ „ *Wat begeert Oostenryk?*" " „ Oostenryk verlangt ſlechts naar vrede, en wil ſlechts van zyne rust verzekerd zyn; maar het wil eenen waren vrede, die in plaats van dagelyks door bedreigingen, vyandelyke gezindheden en vreemde aanmatigingen geſtoord te worden, aan 's Keizers volken een gerust genot vergunne der weldaden van een vaderlyk beſtuur, en hem zelve het genot van het geluk zyner volken doe ſmaken."

„ Oostenryk verlangt eene rust, door middel van welke Z. Maj. eindelyk zyne onderdanen kan verligten van den last der ſchattingen, en van eene militaire magt, niet gevenredigd aan de uitgeſtrektheid der monarchie, maar noodzakelyk geworden door de beſtendige houding van aanval, in welke het kabinet der Tuilleriën, door zyne bondgenooten ondersteund, ſedert den vrede van Presburg, is. Dat zulk een vrede, en zulk eene rust dan verzekerd zyn! dat zy gewaarborgd worden door de inſtelling eener nieuwe orde van zaken, gegrond op de beginſelen van ſtaatkundige onafhanglykheid, en de wenſchen van het Weener kabinet zullen vervuld zyn (19)!"

„ „ *Waarom wapent zich Oostenryk?*" " „ Oostenryk heeft zich niet gewapend, toen eene ondervinding van meer dan twee jaren hetzelve bewezen had, dat de bewyzen van vriendſchap en toegevendheid omtrent het hof der Tuilleriën het, van opöffering tot opöffering, eindelyk tot het verlies zyner onafhanglykheid zou voeren; maar het bepaalde zich toen, om in zyne provintiën inrigtingen en binnenlandſche maatregelen te beſchikken, die ten ſteun zyner ſtaatkundige onafhanglykheid moesten dienen."

„ Ook toen wapende het zich nog niet, toen het Franſche kabinet op de eerſte berigten, die het van deze bewerktuigings-inſtellingen ontving, aan Oostenryk de keuze liet, om, of van deszelfs verdedigings-maatregelen aftezien, of den oorlog te verwachten; het zag ſlechts in deze dreigende voorgeſchreyene keuzen een nieuwe beweeggrond, om die zelfde maatregelen met verdubbelde werkzaamheid door te zetten (20); maar eindelyk heeft het zich gewapend, en moest zich wapenen, toen het kabinet der Tuilleriën tegen hetzelve de geheele Rhyn-confœderatie, alle zyne bondgenooten te wapen riep; toen de Franſche troepen overal naar den kant van deszelfs grenzen op marsch gingen; toen eene reeks van geweldige uitvaringen, van de zyde der ſchryvers des Franſchen gouvernements, het den oorlog als verklaard moesten doen aanzien; toen de taal zelfs van Z. Maj. den Keizer der Franſchen dit oogmerk niet meer bedekt hield. Z. Maj. de Keizer van Oostenryk heeft toen, door zyne troepen op de grenzen byëen te trekken, ten einde een zoo beſlisten en zoo kort op handen zynden aanval te gemoet te komen, niets gedaan dan zyne monarchie en zyne onderdanen te verdedigen, en den moeijelyken taak te volbrengen, die hem door alle pligten van den troon wordt opgelegd (21)."

„ „ *Wat verlangt Frankryk van Oostenryk?*" " „ Frankryk heeft in de daad niets van hetzelve te verlangen, zoo men volgens den aardryks- en ſtaatkundigen toeſtand der beide landen moet oordeelen, en vooral zoo het Weener hof, gelyk het ſedert den vrede van Presburg gedaan heeft, alle zyne pogingen en wenſchen bepale, tot het behoud van een vreedzaam en ongemoeid beſtaan. Doch de drie jaren na den vrede van Presburg hebben, van den kant des kabinets der Tuilleriën, een telkens voortgaand ſystema van eiſchen en pretenſiën ontwikkeld, die verrielend waren voor de onafhanglykheid van Oostenryk. Die onderſcheidene eiſchen hebben zich ten laatſten verëenigd in eene enkelde, maar die dezelve alle bevat; dat namelyk Oostenryk zich ontbloote van alle middelen tot wederſtand en verdediging, terwyl de Keizer der Franſchen, ſedert verſcheiden jaren, op de Oostenryksche grenzen de ſamengevoegde beginſelen van eenen aanval gereed houdt, die tot in het hart der monarchie kan worden overgebragt (22)."

„ „ *Wie van beiden, Frankryk of Oostenryk, wil de rust des vasten lands ſtooren?*" " Daar het Weener hof nooit een ander doel in deszelfs toebereidſelen ter verdediging gehad heeft, dan zich onafhanglyk te maken van alle vreemde willekeur, zoo mogt het met regt hopen, dat zulk een ſtaat van zaken zou dienen, om de rust des vasten lands te verzekeren, wel verre van deszelfs rust te ſtooren. Maar wanneer het hof der Tuilleriën verklaart, dat het Oostenryk geen onafhanglyken toeſtand zien wil; wanneer het aan hetzelve ſlechts de keuze laat om van alles afſtand te doen, hetwelk zyn ſtaatkundig aanwezen kan waarborgen, of

(*Zie verder de kant van deze bladzyde.*)

---

vrede te zien breken, wanneer eindelyk het Franſche kabinet eene beſliste gezindheid toont, om zyne verklaringen door maatregelen van oorlog te ſtaven, en wanneer Z. Maj. de Keizer der Franſchen, alle Mogendheden, die zich onder zyn ſtaatkundigen invloed bevinden, te wapen roepende, het Weener hof dus tot de gebieder de noodzakelykheid der regtvaardigſte zelfsverdediging dringt en verpligt, dan zal men zekerlyk Oostenryk niet beſchuldigen, van de rust des vasten lands te verſtoren en te ſtooren (23)." —

„ De Keizer van Oostenryk heeft dus, met rondhartigheid en goede trouw, de beginſelen bloorgelegd, die zyn gedrag beſtuurd hebben, als mede de daadzaken en omſtandigheden, die hem tot zyne beſluiten deden overgaan. Het billyk gevoel zyner waardigheid, en der onafhanglykheid zyner monarchie, heeft alle die maatregelen onvermydelyk gemaakt; het dringendſte gevaar heeft die alle gebillykt."

„ Het is niet zonder diep leedwezen, maar het is tevens met de innerlykſte overtuiging van de regtvaardigheid zyner zaak, dat hy tevenſchreemt tot de eenige middelen, die beſlissing en bedreiging kunnen te keer gaan, en van zyne provintiën dien duurzamen ſtaat van aanval verwyderen, waar van hy alléén gevaar zou loopen, zoo hy de uitheemſche legers de kruijs van het oogenblik tot dien aanval overliet. Doch zyne tevredenheid zal gehéel volledig zyn, zoo hy het geluk mag hebben, Z. Maj. den Keizer Napoleon te zien beſluiten, om voortaan zyne magt alléén te gebruiken binnen de palen, welke met de rust en veiligheid van Oostenryk ſtrooken (24).

WENEN den 27 van Lentemaand 1809.

(De AANMERKINGEN, der Franſche dagblad-ſchryvers, *hierna.*)

De vereeniging van den Kerkelyken Staat met het Franſche Keizerryk, zoo lang reeds voorzien, heeft eindelyk (gelyk in onze voorige van den 27 ll. reeds voorloping vermeld is), in het begin van Zomermaand ll., plaats gehad. Wy achten deze gebeurenis te belangryk, om de officiëele ſtukken, waarop die vereeniging gebaseerd is, hier derhalven volgen het Keizerlyk decreet, het welk op den 19 van Bloeimaand in het Keizerlyk hoofdkwartier te Weenen genomen, en den 10 van Zomermaand, op alle pleinen en markten van Rome, onder het gebulder van het geſchut des kasteels van St. Angelo, is afgekondigd geworden:

„ Napoleon, Keizer der Franſchen enz., in aanmerking nemende, dat toen Karel de Groote, Keizer der Franſchen, en onze verheven voorganger, aan de bisſchoppen van Rome verſcheidene landen ſchonk, hy hen die afſtond als leenen, om de rust zyner onderdanen te verzekeren, en zonder dat Rome daarom opgehouden heeft een gedeelte van zyn Ryk te zyn — overwegende, dat ſedert dien tyd de vereeniging der wereldlyke en geeſtelyke magt de beſtendige bron van tweedragt gewest is, en thans nog is; dat de Pausen zich maar al te dikwerf bediend hebben van de eene, om de aanſpraken der andere te ondersteunen, en dat om die rede de geeſtelyke zaken, die uit hunnen aart onveranderlyk zyn, zich vermengd vonden met de tydelyke zaken, die naar de omſtandigheden en ſtaatkunde der tyden veranderen — overwegende eindelyk, dat alles wat wy hebben voorgeſlagen, om de zekerheid onzer legers, de rust en het welzyn onzer volken, de waardigheid en onſchendbaarheid van ons Ryk overeentebrengen, met de tydelyke aanſpraken der Pausen, te vergeefsch is voorgeſteld — zoo hebben wy gedecreteerd, gelyk wy decreteeren het geen volgt:"

„ „ Art. I. De ſtaten van den Paus zyn vereenigd met het Franſche Ryk. — II. De ſtad Rome, eerſte zetel des christendoms, en zoo vermaard door de herinneringen die zy te binnen brengt, en de gedenkteekenen die zy bevat, wordt verklaart voor eene *Keizerlyke en vrye ſtad.* Haar gouvernement en beheering zullen door een byzonder decreet geregeld worden. — III. De gedenkteekenen der Romeinſche grootheid zullen bewaard en behouden blyven, ten koſte van onzen ſchatkist. — IV. De publieke ſchuld wordt verklaart voor rykſchuld. — V. De inkomſten van den Paus zullen gebragt worden tot 2 millioenen franken, vry van alle last en opbrengst. — VI. De eigendommen en paleizen van den Heiligen Vader zullen aan geene belasting, jurisdictie en viſitatie onderworpen zyn, en daarenboven byzondere voorregten genieten. — VII. Eene buitengewoone conſulta zal op den 1 van Zomermaand in onzen naam bezit van de Pauſelyke ſtaten nemen, en zorgen, dat op den 1 van Louwmaand 1810 het conſtitutioneel gouvernement er in werking zy."

(*get.*) „ „ NAPOLEON."

By een ander Keizerlyk decreet van denzelfden dag, worden de leden der buitengewoone consulta benoemd, aan wier hoofd zich de gouverneur-generaal, de generaal Miollis, bevindt; welke consulta, dadelyk na derzelver organisatie, de volgende proclamatie heeft uitgevaardigd:

„ Romeinen! De wil van den grootsten der helden vereenigt u met het grootste der Ryken. Het was billyk, dat het eerste volk der wereld het voordeel zyner wetten en de eer van zynen naam deelde, met dat volk, hetwelk hetzelve weleer op den weg des roems is voorgegaan. Toen uwe voorvaderen de wereld veroverden, waren zoodanig de raadsbesluiten hunner grootmoedigheid, en de uitwerksels van hunnen roem. — Het verlangen naar uwen welstand alleen heeft het decreet, wegens uwe vereeniging, voorgeschreven. Het oogenblik, dat gekozen is om dezelve daar te stellen, ontdekt u de beweegrede, die dezelve heeft ingeboezemd. Gy wordt een deel van het Fransche Ryk, op het oogenblik, nu alle de opofferingen, die er vereischt werden om hetzelve te vestigen, gedaan zyn; gy wordt tot de zegepraal geroepen, zonder in derzelver gevaren gedeeld te hebben. — Doorloopt de jaarboeken uwer geschiedenis; sedert lang behelzen zy niets, dan het verhaal uwer ongelukken. — Uwe natuurlyke zwakheid maakte u tot een gemakkelyke prooi voor al de krygslieden, die de Alpen wilden overtrekken. — Met Frankryk vereenigd zynde, wordt deszelfs magt de uwe. Alle de onheilen, uit uwe zwakheid voortgesproten, hebben opgehouden. — Ongelukkig als eene natie, waart gy het niet minder als burgers. De ellenden en de ongezondheid, die in uwe steden en in uwe velden heerschten, leerden Europa en u zelven sedert lang, dat uwe vorsten, tusschen al te zeer verschillende zorgen verdeeld, zich onvermogend vonden om u dat geluk te bezorgen, hetwelk gy nu staat te verkrygen. — Romeinen! Niet veroverd, maar vereenigd, medeburgers en niet te ondergebragt zynde, wordt onze magt niet alleen de uwe, maar onze wetten staan uwe rust te bevestigen, gelyk zy de onze bevestigd hebben. — Terwyl gy door deze vereeniging alle de voordeelen verkrygt, die gy ontbeerdet, verliest gy er geen van die, welke gy nu bezit. — Rome blyft de zetel van het zigtbare opperhoofd der kerk, en het rykbegiftigde vatikaan zal, verheven boven allen vreemden invloed, en niet min boven alle ydele aardsche bedenkingen, aan het heelal den zuiversten en des te schitrender godsdienst vertoonen. Andere zorgen zullen in uwe gedenkstukken, het erfdeel van uw alouden roem bewaren; en de kunsten, die kinderen van het genie, zullen, door een groot man aangemoedigd, en door alle voorbeelden en alle modellen verrykt, niet meer genoodzaakt zyn, om elders gelegenheid tot werkzaamheid, of de belooning harer goddelyke aanblazing te zoeken. — Dit Romeinen! is het verschiet dat zich in de toekomst voor u opent, en waartoe de buitengewoone consulta gelast is de grondslagen te leggen. — Uwe openbare schuld te waarborgen, uwen landbouw en uwe kunsten te doen herleven, op allerlei wyzen uw tegenwoordig lot te verbeteren, en eindelyk de tranen voor te komen en te beletten, welke de hervorming van misbruiken zoo dikwerf doet stroomen, dit zyn de bevelen, dit is het oogmerk van onzen doorluchtigen Souverain. — Romeinen! door onze pogingen te ondersteunen, kunt gy u zelven spoediger, en voor ons met meer gemak, verzekeren van de voordeelen, welke wy gelast zyn, en welke wy niet min verlangen, u te bezorgen."

„ ROME den 10 van Zomermaand 1809."

(get.) „ SALICETTI, JANNET."

„ De graaf MIOLLIS,

„ Van wege de consulta,

C. BALDE."

Vervolgens heeft gemelde consulta drie decreten bekend gemaakt, by het eerste van welke alle publieke ambtenaren provisioneel in hunne posten bevestigd worden, met het genot van hun tegenwoordig tractement, terwyl alle ordonnantien, door de schatkamer voor publieken dienst afgegeven, op den verschyndag zullen betaald worden. By het tweede decreet wordt bevolen, dat alle publieke acten en vonnissen, in de staten van Rome, in naam van Z. Maj. den Keizer der Franschen, Koning van Italiën, beschermer der Rhynconfœderatie, moeten uitgevaardigd worden, terwyl de genen, welke daar tegen handelen, personeel zullen gestraft, derzelver stukken voor nul verklaard worden, en zy verantwoordelyk en lydelyk zyn voor alle schaden, welke partyen, uit hoofde van gemelde nulliteit, mogten ondergaan. Het derde decreet gelast het wegnemen der wapens en uiterlyke teekens van het Pausselyk gouvernement, van alle publieke gebouwen en gedenkteekens, en dezelve te doen vervangen door de wapens van het Ryk; zullende echter zoodanige wapens worden behouden, welke als gedenkstukken der fraaije kunsten zouden kunnen beschouwd worden.

In den Moniteur van den 22 dezer, vindt men het volgende aaneengeschakeld verhaal der Spaansche zaken, in de laatste vyf maanden voorgevallen:

„ De heer Alexander Gerardin, colonel van het 8ste regiment dragonders, en de heer Brun, escadrons-chef, en aide-de-camp van den marschalk hertog van Dalmatiën (Soult) zyn te Parys aangekomen, zich naar het hoofdkwartier der armée van Duitschland, by Z. Maj. den Keizer begevende, met depêches van zyne excellentie de hertog van Dalmatiën (Soult) en Elchingen (Ney); zy hebben mede de depêches aan zyne excellentie den oorlogs-minister ter hand gesteld. Wy loopen heden de uitvoerige mededeeling vooruit, die men zal kunnen doen van den inhoud der depêches des hertogs van Dalmatiën aan Z. Maj., door de voornaamste daadzaken optegeven, die by het 2de corps der armée van Spanje, sedert Louwmaand ll. hebben plaats gehad. Dezelve zyn, zoo in Frankryk als in Spanje, zoo misvormd door berigten, die men in de Engelsche nieuwstydingen vond, en door de uiteenloopende, verkeerde gerugten, die het ophouden der gemeenschap deed geboren worden, dat het van belang is, dezelve in die orde, welke de dagteekening hun van zelve geeft, te verhalen."

„ Na de weder inscheping der Engelschen aan de Corunha, op den 17 van Louwmaand 1809, is zyne excellentie de marschalk hertog van Dalmatiën den weg naar Portugal ingeslagen, over St. Jago en Vigo. De zwarigheden, die hy by den overtogt over de Minho, naby deszelfs uitloop in zee, ondervond, noodzaakten hem, dien vloed hooger optetrekken tot Orense, waar hy den 5 van Lentemaand, op het eerste tydstip zyner operatiën, verscheen."

„ Den 6 van Lentemaand trok hy de Minho-brug te Orense over, en ontmoette op zyn togt naar Chavez, de armée van la Romana, die hy te Juzo en te Allaritz sloeg; te Ologue, by Monterey, vernielde hy de achterhoede van la Romana, bestaande in 3000 man, en nam 2000 man gevangen, benevens eenige vaandels. De vyand retireerde toen in de grootste wanorde naar de vallei Orez."

„ Den 13 van Lentemaand kwam de hertog van Dalmatiën aan, voor Chavez, op de grenzen van Portugal, en bevond die plaats welke drie dagen daarna kapituleerde; het garnisoen, bestaande in eenige duizend borgen, en eenige land-militie, werd naar huis gezonden."

„ Den 16 van Lentemaand marcheerde de hertog van Dalmatiën op Braga, waar de armée der Portugeesche opstandelingen post gevat hadden; de moeilykheid der wegen was oorzaak, dat de artillerie eerst den 19 aankwam, op welken dag men dan ook de vyanden aanviel. „Men schatte hunné magt op 20,000 man, wier gelederen van alle zyden werden doorgebroken; zy verloren meer dan 6000 man, alle hunne artillerie, en trokken op Oporto terug."

„ Den 14 van Lentemaand rukte het 2de corps naar Oporto voort, waar de gansche Portugeesche legermagt, uit het noorden des Koningryks, in eene verschanste legerplaats byeen was, die door zeer menigvuldige redoutes geflankeerd, en met eene ontzagchelyk talryke artillerie verdedigd werd.

„ Twee dagen verliepen in schermutselingen, en het gelukte de Fransche troepen, zich in de redouten te vestigen, waar zy vry voor het kanon waren. Den 29 van Lentemaand, leverde de hertog van Dalmatiën een zoo roemryken als gedenkwaardigen slag, waar in de drift der Fransche troepen opgemeen was. Meer dan 10,000 man sneuvelden of werden gevangen, en de vyand verloor niet alleen alle de artillerie, die hy voor het front had, maar ook de gene die ingespannen was. Deze dag stelde meer dan 200 stukken geschut, ter beschikking van het 2de corps."

„ Van den 30 van Lentemaand tot den 2 van Bloeimaand was het 2de corps bezig, zyne communicatie, in een nog niet onderworpen land, te vestigen met het 6de corps, hetwelk in Gallicien gebleven was. Men zond zware detachementen op Guimareus en Valencia, ten einde de depôts, van het 2de corps, die te Tuy gebleven waren, te ontbieden, en om het land te zuiveren. De generaal Loison, wiens dood de Engelschen valschelyk verspreid hebben, werd met hetzelfde oogmerk naar Amarante, Villa Real, en deszelfs omtrek afgevaardigd, met 4500 man infanterie en 300 paarden."

„ Den 10 van Bloeimaand was de voorhoede des hertogs van Dalmatiën aan de Vonga. Zy werd door eenige duizend man infanterie, door 1600 paarden, en door 6 stukken kanon aangevallen. Dit corps maakte een gedeelte der armée van den generaal Wellesley uit, die kort te voren in Portugal geland was. De Fransche voorhoede trok achter Feyra terug, en den 11 over den Duëro, met de divisie van den generaal Mermet. De versterking der Engelsche magt in Portugal, en de vermeerdering, welke het Britsche goud toenmaals aan de opgestane Portugeesche troepen verschafte, hadden reeds den 10 van Bloeimaand den hertog van Dalmatiën bewogen, om over Amara te, Villa Real en Braganza, langs den regter oever der Duëro, terug te trekken. Maar een zeer talryk corps Portugeezen, met Engelsche troepen vermengd, den generaal Loison, die te Amarante was, genoodzaakt hebbende die stelling te verlaten, zag zich ook de hertog van Dalmatiën verpligt, zich in de bergengten van Salamonde te werpen, en om ten einde den vyand tweemaalschen af te winnen, eenige stukken geschut met hunne caissons in den steek te laten, gelastende hy dezelve te vernielen. Hunne overblyfzels zyn den vyand van geen nut hoegenaamd geweest."

„ Het heeft de Engelschen niet mogen gelukken, het 2de corps op deszelfs terugtogt aantevallen: het heeft, eigenlyk, gesproken, slechts een gevecht zyner achterhoede te Oporto geleverd, daar de Engelschen middel gevonden hadden, omtrent 1000 man infanterie en 50 paarden, op den regter oever der Vinho over te zetten. Van dit gevecht hebben zy een slag gemaakt, wiens opgesmukt (voor 't overige zeer weinig militair) verhaal geen ander doel had, dan het volk te London, en misschien het ministerie zelve te misleiden, ten einde hen schadeloos te stellen voor de geweldige kosten, die de onderneming op Portugal ongetwyfeld aan de Britsche schatkist veroorzaakt heeft."

„ Den 19 van Bloeimaand was de hertog van Dalmatiën te Allaritz, den 20 ging hy te Orense den Minho weder over, en den 23 stond hy in verbintenis met het corps van den marschalk hertog van Elchingen (Ney), en te Lugo met deszelfs persoon."

„ De aankomst van het 2de corps in Gallicien is in meer dan één opzigt nuttig geweest; het heeft de bende gewapende boeren verstrooid, die zich de beweging van den hertog van Elchingen op Oviedo ten nutte makende, St. Jago en Lugo hadden zoeken te bemagtigen, ondersteund door de weinige Engelsche troepen, die zich te Vigo bevinden."

„ Dus was de staat van zaken in Gallicien en aan de boorden der Minho in de eerste dagen van Zomermaand, en de Engelschen schenen weinig gezind om zich tegen de vereenigde 2de en 9de corpsen te meten."

Het zonderling artikel tegen de politieke denkwyze der Hollandsche natie, hetwelk (volgens onze voorige) in het half-officieele Fransche *Journal de l'Empire* van den 19 van Zomermaand en meer andere Fransche nieuwspapieren gevonden werd, was van den volgenden inhoud:

„ Alle de kwade tydingen, alle voor Frankryk nadeelige „ gerugten, hebben hunnen oorsprong in Holland. Daar „ schynen kwaadwilligheid en kwaadsprekendheid haren zetel „ te hebben gevestigd. Daar vinden [illegible] „ de ongerymste vertellingen, door de dwaasheid en haat „ tegen Frankryk vermaard, de meeste verspreiders. Goede God! past het Holland dan zoo ligtvaardig geloof te „ slaan, aan tydingen, nadeelig voor de dapperheid en de „ magt des Fransche legers? Hoort de correspondentie van „ een gedeelte dier bazuinen van het Engelsch ministerie, „ die in Holland haren weerklank hebben!"

„ „ De hertog van Dalmatie (zeggen zy) heeft met 24,000 „ „ Franschen, die krygsgevangen en te London aangeko „ „ men zyn, gekapituleerd. De Koning van Spanje heeft „ „ Madrid verlaten. Barcelona is door de opstandelingen „ „ hernomen. De hertog van Elchingen is door de Asturiërs geslagen en gevangen gemaakt."

„ „ Van eene andere zyde heeft de struikroover van Schill „ „ (vervolgen zy) den Koning van Westfalen opgeligt. „ „ De vorige keurvorst van Hessen, en de onnozele her„ „ tog van Brunswyk-Oels hebben met 20,000 man Duitsch„ „ land overstroomd. Reeds zyn de Tyrollers te Mün„ „ chen. Het Fransche leger is omringd en verloren, „ „ en de Keizer Napoleon, zoo onervaren in de krygs„ „ kunde, aan het hoofd eenes zoo laffen en weerloozen „ „ legers, heeft reeds de wapenen nedergelegd.""

„ Voorwaar, dit zyn schoone ontdekkingen! De Hollanders moesten zich te vreden houden, onnoemelyke schatten „ in den smokkel-handel te winnen, zonder nog te zoeken „ het vaste land te bemeesteren, met al de kwaadsprekendheid „ en logens, door het Engelsch kabinet aangeblazen."

„ De hertog van Elchingen heeft zich van Asturien, van „ Oviedo, en Leon meester gemaakt; hy heeft zich op den

(Zie verder de helft van deeze bladzyde.)

[illegible] van den 27 daaraanvolgende, aangaande den overwinningen, die [illegible] de groote opofferingen verdragen hebben, die het onderhoud [illegible] van het eenige redelyke, dat tot de wyd uitgestrekte bedoe[illegible] dan, beantwoordde deze beschuldiging in de volgende he[illegible] woordingen:

„ Wanneer men dergelyke artikels leest, in de openlyke „ bladen van een volk, waarmede het onze zoo naauw verbonden is, is het moeilyk het levendig gevoelen te onderdrukken, dat hen bezielt. Het doet weigevormd hart opwelt, te beseugelen. Hoe! Bestaan er menschen, die zich aanvide openlyke Fransche nieuwspieren bedienen, om ons aanteeygen, de verbreiders van voor Frankryk nadeelige gerugten, verzinsels der dwaasheid en haat tegen Frankryk? Maar wezen zy dan niet, dat onder alle, met Frankryk verbondene, magten, die hee[illegible] eene is, die voor de gemeene zaak zoo vele opofferingen gedaan heeft, als Holland? Weten zy niet, dat, door alle andere verbonden vorsten, ten minsten een gedeelte hunner middelen van bestaan over hebben, Holland alleen, in [illegible] kel van den handel heeft, geene middelen overgelaten, hetwelk deed heeft? Kennen zy niet de strenge maatregelen, [illegible] hard tegen den [illegible] duld en de zelfverloochening niet, waarmede [illegible] zy [illegible] wezen, die nog vlieten, bewyzen [illegible] deel [illegible] van wege de consulta, [illegible] [illegible] [illegible]

dat de Hollanders aan het bevredigen dier staken gehad hebben.

„ Dat dan deze vuige lasteraars zich schamen, dat zy, in plaatse van zoo ver in hun is liederen te erken, de eendragt en de onderlinge liefde, die tusschen twee volken, die volkomen dezelfde belangen, dezelfde benoodigheden hebben, aankweken en te versterken, zich hebben laten wegsleepen om juist dat geene te doen, hetwelk het regenovergesteld gevolg zou kunnen te weeg brengen, indien het mogelyk was, dat de gulheid van het Hollandsch karakter zich door kwaadwillige gesprekken van liegelyke opstokers liet verwrikken: dat zy vooral zich schamen, den vryen teugel aan hunne kwaadwilligheid te hebben gevierd, op het eigen oogenblik, dat Keizer Napoleon een hier zwyselachtigen blyk zyner welwillendheid en tevredenheid aan de Hollandsche natie heeft gegeven, door eene der bronnen haares voorspoeds weder te openen, daardoor zelve aan gansch Europa, een strelend bewys gevende der standvastigheid, waarmede Holland de maatregelen, door haren Koning aangenomen, onderhoudt, ten einde dien smokkelhandel te voorkomen, waarmede Hoogstdesselfs onderdanen beschuldigd worden, zich te verryken. Dit getuigenis is alleen is meer dan genoegzaam, om alle die geenen beschaamd te maken, die behagen scheppen, het gedrag van Holland tegens het volk, wiens trouwlke bondgenoot het zich waant, in wiens nadeelen het zich tot eene eer, zoo wel als pligt, zoude rekenen te deelen, indien het mogelyk was, dat het onvergelykelyk genie van den vorst, die Frankryk bestuurt, na deelen ondervond, in het hatelykst daglicht te stellen."

„ Zeker loopen, gedurende den oorlog, honderd ongegronde geruchten, wekken zich aan dezen en genen kant op, stellen zich in triganten van allerlei aard in beweging, maar ver is het van dezen tot geheel een volk. Er zyn zeker in Holland, zoo als overal elders, ontevredenen: maar er zyn hier minder dan elders, en het zou misschien niet moeylyk zyn te bewyzen, dat de hoofden dezer elendigen, hoezeer zelfs in de hoofdstad van Holland gevestigd, vreemdelingen zyn. Het is niet van heden, dat zy zich tot een taak gerekend hebben, dit land en deszelfs bestuur te benadeelen, maar het is verheugend, dat hunne lage briefwisseling in anderzins geloof verdienende dagbladen plaats vinde."

PUBLIEKE FONDSEN.

PRYZEN der GRANEN enz. op de Koorn-beurs te Groningen, van den 30 van Zomermaand.

Ommel. Tarwe	, 118, 120	á 6 gl.	, 16, 18 st. á 7½ gl.	
Drentsche Rogge	, 118, 120	á 4 gl.	, 15, 18 st.	
Oldamt. W. Gerst	, 98, 100	á 3 gl.	, 16, 18 st.	
Ommel. idem	, 96, 98	á 3 gl.	, 4, 10 st.	
Dikke en Fr. Haver	, 82, 84	á 3 gl.	, 7, 9 st.	
Sappemeerl. Boekw.	, 111, 112	á 4 gl.	, 15, 18 st. á 5 gl.	
Boter	½ Ton	á 25 gl.	, 6, 10 st. á 26 gl.	

In de zetting van het Roggen-Brood en Boekweiten-Meel te Groningen, van den 5 dezer, is geene veranderlag.

GRONINGER EFFECTEN, op den 3 van Hooimaand.

Obligatien	3½ pCt.	43 a
Dito	4	48 a
Recepissen van 1808.	7	86 a

BERIGT.

*** Aangezien, volgens Koninklyk decreet van den 17 van Grasmaand 1809, (geplaatst in de *Amsterdamsche Courant* van den 18 van Bloeimaand), eene *tiende* verhooging van het Middel van het Kleinzegel is vastgesteld, en deze wet, volgens Koninklyk decreet van den [illegible] met den 1 dezer in werking is gebragt — zoo zy een ieder by dezen verwittigd, dat by een HUWELYKS-BEKENDMAKING, geschreven op een *Zegel* van 2 guldens, voorraan moet zyn een *Suppletoir-zegel* van 4 stuivers; by een GEBOORTE- of STERF-BERICHT, behoudens het *Zegel* van 1 gulden, een *Suppletoir-zegel* van 2 stuivers, en by alle andere ADVERTENTIEN, geplaatst op een *Zegel* van 6 stuivers, een *Suppletoir-zegel* van 1 stuiver. De ondergeteekende zal, gelyk voorheen, dat aan hem toegezondene ongezegelde Advertentien van de bovengemelde Zegels voorzien, en dezelven zyne geëerde zenders op rekening stellen.

GRONINGEN den 3 van Hooimaand 1809.

VAN HEYNINGEN BOSCH.

GEBOORTE- HUWLYKS- EN STERF-BERIGTEN.

*** Heden nacht verloste myne zeer geliefde Echtgenoote MARIA VENHUIZEN, zeer voorspoedig van eene DOCHTER.

GRONINGEN Mr. B. MUNNIKS.

d. 29 v. Zomermaand 1809.

*** Heden avond ruim 7 uren, verloste zoo gelukkig als spoedig van eene welgeschapene DOCHTER, CATHALINA VAN OLST, geliefde Echtgenoote van

GRONINGEN GERRIT VAN CALCAR, JUNIOR.

den 1 v. Hooimaand 1809.

*** Myne geliefde Vrouw, HENRICA VEENHORST, verloste heden morgen om 4 uren, zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER.

GRONINGEN R. PEERLKAMP,

den 2 van Hooimaand 1809. *Præceptor.*

*** Heden middag ten half twee uren, beviel myne hartelyk geliefde Echtgenoote P. H. H. TJASSENS, zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER.

GRONINGEN C. KEISER.

den 3 v. Hooimaand 1809.

*** Heden morgen, beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, ZOYTJE S. BOCK, Huisvrouw van

GRONINGEN J. BOLT, J. H. ZOON.

d. 3 van Hooimaand 1809.

*** Heden zyn ondertrouwd:

Mr. TOBIAS JAN VAN IDDEKINGE

en

TOBIA JOHANNA VAN IDDEKINGE.

EUIPROEM den 28sten van Zomermaand 1809.

*** In ondertrouw:

JOANNES WILHELMUS TER HAAR,

Medicinæ Doctor te *Winsum*.

JOANNA LAMMINA VAN DER LEY.

BAFLO den 3 van Hooimaand 1809.

*** Heden namiddag om vier uren, trof my en myne kinderen een allergevoeligste en bittere slag: naardien het Heer, in wien wy leven, ons bewegen en zyn, behaagd heeft, myn tedergeliefde Echtgenoote FROUWE H. DOSSELAAR, door een zagte dood het tydelyke met het eeuwige te doen verwisselen, in den ouderdom van sirka 49 jaren, en na een alleraangenaamste echtverbintenis van byna 19 jaren; en zoo wy op evangelie-gronden hoopen, heeft zy dit rampvolle leven met een zalige eeuwigheid verwisseld. Bitter bedroefd over de steun van myn huisgezin, zoo geve door dezen daar van kennis aan vrienden en bekenden, die myne droefheid zullen bilyken; echter wensch ik Gode te zwygen die van zyne daden niet antwoord, maar die wy altoos moeten eerbiedigen, volgens onze troostvolle Godsdienst die wy belyden.

TERMUNTEN H. SCHENKEL,

d. 28 v. Zomermaand 1809. *Oud-Wedman van 't Kiel-Oldamt.*

*** Heden overleed, in den jeugdigen ouderdom van ruim zes en dertig jaren, myn tedergeliefde Zoon P. M. NIEBORGH, in leven *Organist van St. Martini Kerk* alhier, aan de gevolgen eener zware Pleuris van omtrent drie weken.

Ik heb met deezen, in myne ver gevorderde leeftyd, binnen een jaar, myn tweede Man, en twee volwassene Zoonen verloren, waar door ik, benevens des overledenes verdere maatbestaanden, in de allerdiepste droefheid en rouwe gedompeld zyn; terwyl wy, hoopende op eene gelukkige verwisseling, door de troost des Euangelie, in deezen, zoo moeylyken, weg wenschen te berusten, en elkanderen in een beter leven weder te ontmoeten. Dient dit tot kennis aan alle vrienden en bekenden.

[illegible] SYTJE CLAASEN,

d. 30 v. Zomermaand 1809. laatst Wedw. E. K. ZUIDEVELD.

*** Heden morgen omtrent 3 uren, trof ons een hartgrievende slag: daar het den hoogsten Bestierder van alle onze lotgevallen behaagde, onzen teergeliefden en getrouw zorgenden Vader JACOBUS JANSENIUS, in leven *Kerkvoogt* dezer Gemeente, na eene Cathaarale ziekte van 7 dagen, in den ouderdom van 60 jaren en ruim 3 maanden, ons doch den dood te ontrukken, en, zoo wy hoopen, in eene zalige eeuwigheid overtevoeren. Geven van dit voor ons zoo smertelyk sterfgeval kennis aan vrienden en bekenden.

Op BREDENBORG, HILLIGJE JANSENIUS.

te *Warffum*, E. J. CNOL JANSENIUS.

den 1 van Hooimaand 1809.

VOOR HET LAND.

De *LAND-DROST* in het DEPARTEMENT GRONINGEN, gedenkt door daartoe GECOMMITTEERDE HEEREN ASSESSOREN, op *Woensdag* den 13 van Hooimaand 1809, des nademiddags te 2 uren, in het *Landt-Huis* alhier, publiek aan de minstaannemende Uitbesteeder: *de levering van acht duizend Blokken best Berken Brandhout.*

Aan J. STANT *hom. ux.*, zynde verleend *acte van Beraad*, opzigtelyk de Nalatenschap van ALBERT TJABRINGH, te *Winschoot* overleden; zoo worden alle die genen, welke vermeenen eenige pretensien ter laste van gem. *A. Tjabringh* te hebben, by dezen uitgenoodigd, om daarvan vóór, of uiterlyk op den 28 van Hooimaand 1809 schriftelyke opkave te doen aan de Wedman A. J. POLKERS te *Winschoot*, by wien ook de Inventaris der Goederen, in voorsz. Nalatenschap voorhanden, ter visie voor de belanghebbenden berustende is.

VERKOOPING van GECONFISKEERDE SCHEPEN en GOEDEREN.

De VENDUMEESTER by het DEPARTEMENT van de CONVOYEN en LICENTEN te HARLINGEN, bid een overstaan van den COMMISSARIS GENERAAL van *ZYNE MAJESTEIT den KONING van HOLLAND*, voor de zaken van de *Convoyen en Licenten* by voorsz. *Departement*, op *Woensdag* den 19 van Hooimaand 1809, des voormiddags ten 10 uren, in *'s Lands Vendukamer* alhaar, publiek verkoopen:

Een KAAG-SCHEEPJE, laatst bevaren door ALBERT GERRITS, lang over Steven 40 voeten, wyd 12 voeten, hol 4 voeten 5 duimen, Friesche maat.

Een SPRIET-BAARGJE, laatst bevaren door DIRK DAM, lang over Steven ruim 41 voeten, wyd 11 voeten 6 duimen, hol 5 voeten 8 duimen.

Een BLOKZYLDER-JAGT, lang over Steven 46½ voeten, wyd 12 voeten, hol 5 voeten 7 duimen. —— Meer dezelfde, Touwen, Zeilen en verdere Scheepsbehoeften, zoo als op den Inventaris gespecificeerd.

Nog zal voorts Vendumeester, [illegible] verkoopen: De Lading uit voorsz. BLOKZYLDER-JAGT, bestaande in:

7 Kisten *STAR ANYS.*
4 Kistjes *CANEEL-KNOPPEN.*
40 Dito *ONGERAFINEERDE CAMPHER.*
10 Dito *ALOE BARBER.*
9 Balen *CANEEL.*
6 Kistjes *NOTEMUSCAAT.*
33 Dito *INDIGO.*
80 Baalties *WESTERSCHE BARNSTEEN.*
230 Dito *COFFY.*
772 Pakjes *MUHLE TWIST.*
350 Stukjes *GEDRUKT CATOEN.*
900 *ZYDEMLEDERE BANDELIEREN.*
Een *OGGANT* in een *KISTJE.*

Als mede uit voorsz. SPRIET-BAARGJE:

89 Vierendeels en 32 Agtstens *BOTER.*
Misgaders een Pakje *LEDER.*
Drie Vaatjes *BRANDEWYN.*
Agt dito *JENEVER.*
Een *REESZAK* met *KRAMERYEN.*
24 *ZIGTEN* en ses *SEYSSEN.*
Een Zak met *WOLLE GARENS* en *KOUSSEN.*

Op diverse plaatsen aangehouden en by verschillende sententien verbeurd verklaard.

Iemand nadere onderrigting begeerende addresseere zich by den *Vendumeester* VAN NOOTEN, alwaar de Inventarissen en Notitien in tyds te bekomen zullen zyn.

De Goederen zyn twee dagen voor de Verkoopdag in *'s Lands Pakhuis* te zien.

Te Groningen, by G. VAN HEYNINGEN BOSCH, in de Oude Kobinge straat.